

CRÒNICA DE LES JORNADES «LA INCORPORACIÓ AL DRET ESPANYOL DE LES DIRECTIVES (UE) 2019/770 I 2019/771 EN MATÈRIA DE CONTRACTES DE SUBMINISTRAMENT D'ELEMENTS DIGITALS I DE COMPRAVENDA»

Els dies 30 de març i 6 d'abril de 2022 es van celebrar, a l'Aula Magna de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona (UB), les jornades «La incorporació al dret espanyol de les directives (UE) 2019/770 i 2019/771 en matèria de contractes de subministrament d'elements digitals i de compravenda». Aquestes jornades, dirigides per la Dra. Lúdia Arnau Raventós, professora agregada de Dret Civil de la Universitat de Barcelona, han estat organitzades en el marc de les activitats de transferència de coneixement del projecte DER 2017-82129-P, «El derecho de bienes en la sociedad digital europea: mecanismos de adquisición, transmisión y gravamen», en col·laboració amb la Càtedra Jean Monnet de Dret Privat Europeu, l'Agència Catalana del Consum, el Grup de Recerca de Dret Civil Català (2017 SGR 151) i el Departament de Dret Privat de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

Les jornades van ser inaugurades pel Dr. Jaume Tarabal Bosch, professor agregat de Dret Civil de la Universitat de Barcelona, i hi van assistir nombrosos estudiants, investigadors i docents de dret i de titulacions afins al món jurídic. Les jornades es van celebrar en dues sessions: la primera, el dia 30 de març de 2022, es va centrar en l'anàlisi i l'exposició dels aspectes més rellevants d'ambdues directives des de l'òptica comunitària, així com en la seva transposició al dret civil català; en la segona jornada, el dia 6 d'abril de 2022, es va abordar aquesta darrera qüestió, centrada en els drets civils espanyol, francès i portuguès. Així, les jornades van consistir en un total de set ponències a càrrec d'investigadors, tant nacionals com internacionals, especialistes en dret contractual, les quals van donar lloc a un debat científic sobre la matèria que ens ocupa.

La primera ponència, «Mercat digital i dret contractual de consum a la Unió Europea», va ser a càrrec de la Dra. Esther Arroyo Amayuelas, catedràtica de dret civil de la Universitat de Barcelona. La Dra. Arroyo va fer una presentació general en la qual va destacar les qüestions més innovadores de les directives (UE) del Parlament Europeu i del Consell 2019/770, relativa a determinats aspectes dels contractes de subministrament de continguts i serveis digitals, i 2019/771, relativa a determinats aspectes dels contractes de compravenda de béns. Va remarcar que es tracta de dues directives mitjançant les quals el legislador europeu s'adapta als canvis tecnològics i dona resposta a les necessitats d'una societat en la qual s'han imposat nous models de consum, com ara la contractació a través de plataformes. Com a aspectes destacables d'ambdues directives, la Dra. Arroyo va mencionar, entre d'altres, la regulació per

primera vegada de la conformitat jurídica i l'extensió del concepte de *manca de conformitat*, que ara cobreix també els contractes de subministrament i de continguts i serveis digitals, així com la regulació de determinats deures postcontractuals, com ara el deure de l'empresari de subministrar les actualitzacions.

A continuació, la Dra. Lúdia Arnau Raventós va presentar la ponència «Què ha canviat, després del Decret llei 27/2021, en la regulació catalana en matèria de compravenda?», en la qual va abordar la incorporació de la Directiva 2019/771 al dret civil català mitjançant el Decret llei 27/2021, del 14 de desembre, convalidat el 26 de gener de 2022. La Dra. Arnau, tot recordant que la regulació del contracte de compravenda en el Codi civil de Catalunya (CCCat) es fa amb independència de la modalitat de contractació, va assenyalar i sintetitzar els aspectes més rellevants de la reforma del llibre sisè del CCCat en aquest àmbit i va posar un èmfasi especial en dues qüestions: per una banda, la consideració dels béns immaterials com a béns susceptibles de ser objecte del contracte de compravenda; per l'altra, la reforma de l'article 621-24 CCCat, que va qualificar com un dels canvis amb major transcendència pràctica, atès que ara generalitza la presumpció de manca de conformitat i incorpora un increment substancial dels terminis en què aquesta es pot manifestar.

Per a finalitzar, la Dra. Mariló Gramunt Fombuena, professora titular de Dret Civil de la Universitat de Barcelona, va concloure la jornada amb la ponència «Conformitat i modificació dels continguts i serveis digitals». Seguint la línia de la ponència precedent, va analitzar la incorporació de la Directiva 2019/770 al dret civil català mitjançant el Decret llei 27/2021, del 14 de desembre, i va destacar que, a diferència de la Directiva 2019/771 —que deroga la Directiva 1999/44/CE—, la Directiva 2019/770 no tenia precedents legals. La Dra. Gramunt va fer un clarificador repàs de la nova secció quarta del capítol I del llibre sisè del CCCat, relativa al subministrament de continguts i serveis digitals. Entre altres qüestions, va fer referència a la facultat del subministrador de modificar unilateralment el contracte (art. 621-70 CCCat), presumiblement com a resultat de l'acció dels lobbys de la indústria tecnològica, i va destacar que aquesta no és habitual fora dels sectors regulats.

La Dra. Lúdia Arnau Raventós va inaugurar, el dia 6 d'abril de 2022, la segona sessió de les jornades. Aquesta segona part, tal com s'anunciava en línies anteriors, es va dedicar a la incorporació de les directives (UE) 2018/770 i 2019/771 a l'ordenament jurídic estatal, així com a dos ordenaments jurídics territorialment propers: el francès i el portuguès. La Dra. Margarita Castilla Barea, professora titular de Dret Civil de la Universitat de Cadis, va iniciar la sessió amb la ponència «La falta de conformidad de los bienes muebles con el contrato tras la adaptación del TRLGDCU a las directivas (UE) 2019/770 y 2019/771», en la qual va fer una introducció a l'àmbit d'aplicació de les directives en relació amb el supòsit que genera responsabilitat del venedor: manca de conformitat en sentit tècnic i preexistent a l'entrega del bé o en els terminis establerts legalment. En general, la Dra. Castilla va reprovar la falta d'unificació del règim de vicis ocults en l'ordenament jurídic espanyol, que ara es troba dispersat en el

Codi de comerç, en el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris (TRLGDCU) i en el Codi civil. Aquesta dispersió normativa genera, segons la Dra. Castilla, una sensació d'injustícia entre els consumidors, i per aquest motiu va proposar una normativa unificadora per a tots els règims, en la línia de l'opció triada pel legislador català pel que fa al contracte de compravenda.

Seguidament, la Dra. M. Teresa Álvarez Moreno, catedràtica de dret civil de la Universitat Complutense de Madrid, va presentar la ponència «Garantía legal, comercial y servicios postventa tras la implementación de las directivas (UE) 2019/770 y 2019/771: ¿evolución o involución de la protección del consumidor?», en la qual va oferir una panoràmica general dels remeis dels quals disposa el consumidor en cas de manca de conformitat de béns, continguts o serveis digitals (art. 117 i seg. TRLGDCU). La Dra. Álvarez va insistir en la preferència del legislador pels remeis que donen prioritat al principi de conservació del contracte —l'esmena de la manca de conformitat i la reducció del preu—, llevat que la manca de conformitat sigui greu o que el consumidor es negui al sanejament. En resum, per a la Dra. Álvarez, la nova regulació representa una millora en la protecció dels consumidors —per la incorporació, entre d'altres, de mesures complementàries, com ara la suspensió del pagament fins que l'empresari compleixi les seves obligacions—, si bé lamenta el major grau de confusió en l'aplicació jerarquitzada dels remeis.

A continuació, el professor Yves Picod, catedràtic de dret privat i director de l'École Doctorale de Développement et Dynamiques Spatiales, Transfrontalières et Interculturelles de Perpignan, va abordar la ponència «La transposición francesa de 29 de septiembre de 2021 en materia de garantía de conformidad: aspectos específicos». La incorporació esmentada en el títol al Codi de consum francès (*Code de la consommation*) es va fer mitjançant l'*Ordonnance n° 2021-1247 du 29 septembre relative à la garantie légale de conformité pour les biens, les contenus numériques et les services numériques*. El professor Picod es va centrar, entre altres qüestions, en l'àmbit d'aplicació de la reforma, en els remeis contractuals i, atesa l'originalitat del sistema francès en comparació amb altres ordenaments jurídics, en el sistema de sancions. Pel que fa a l'àmbit d'aplicació, especialment l'àmbit d'aplicació personal, va destacar que l'ordenament jurídic francès inclou tant els venedors professionals com els no professionals —persones jurídiques que actuen fora de l'àmbit professional—, cosa que significa una extensió de l'àmbit de protecció. Respecte als remeis contractuals, que es regulen i s'apliquen de manera jerarquitzada, el professor Picod va posar en relleu la voluntat «ecologista» del dret francès en promoure la reparació per sobre de la substitució. Finalment, pel que fa a les sancions, Picod va exposar l'existència no només de sancions civils («amende civile»), sinó també de quantioses multes administratives.

El professor Jorge Morais Carvalho, professor associat i sotsdirector de la NOVA School of Law, de Lisboa, va tancar les jornades amb la ponència titulada «La incorporación de las directivas (UE) 2018/770 y 2019/771 al ordenamiento jurídico

portugués». El ponent va repassar la història de la regulació de la compravenda de béns de consum a Portugal, des de la Llei 29/81, del 22 d'agost de 1981, de defensa del consumidor, fins al Decret llei 84/2021, del 18 d'octubre, que regula els drets del consumidor en la compravenda de béns, continguts i serveis digitals, i que incorpora al dret portuguès les directives (UE) 2019/771 i 2019/770. En resum, el professor Morais va titllar la reforma de règim protector del consumidor en alguns aspectes —com ara pel que fa al termini de responsabilitat de l'empresari, que s'amplia a tres anys—, però no tant en d'altres —com ara pel que fa als límits de la responsabilitat de l'empresari per missatges publicitaris—. Es tracta, en termes generals, d'un règim menys rigorós que el seu predecessor, cosa que comporta, d'acord amb el ponent, un esforç d'interpretació més exigent.

En conclusió, les jornades «La incorporació al dret espanyol de les directives (UE) 2019/770 i 2019/771 en matèria de contractes de subministrament d'elements digitals i de compravenda» han estat molt enriquidores, ja que acadèmics de reconegut prestigi nacional i internacional en matèria de dret contractual han exposat les principals novetats que incorporen, en diferents ordenaments jurídics nacionals, les directives (UE) 2019/770 i 2019/771, i han advertit també de les qüestions més conflictives i d'escassa tècnica legislativa de la nova regulació.

Ana Hernández Codina
Becària d'iniciació a la recerca
Departament de Dret Privat
Universitat de Barcelona